

Naturskyddsföreningen i Sigtunabygden
c/o Matz Norling
matznorling@gmail.com
sigtuna@naturskyddsforeningen.se

Överklagande av beslut att bevilja strandskyddsdispens för verksamhetsbyggnad på fastigheten Erikssund 2:12 i Sigtuna kommun

Beslut

Länsstyrelsen avslår överklagandet.

Beskrivning av ärendet

Bygg- och miljönämnden i Sigtuna kommun (nämnden) beslutade den 15 juni 2022, § 103, dnr. BYGG:2022.1129, att medge strandskyddsdispens för en verksamhetsbyggnad med altan på fastigheten Erikssund 2:12. Tomtplats bestämdes till den ytan byggnaden upptar på marken.

Av beslutet framgår bland annat följande.

Aktuell fastighet består av Herrgården Erikssund med ursprung från 1600-talet och längre ner mot vattnet av två padelbanor. Padelbanorna är på samma plats, där det sedan innan strandskyddet trädde i kraft, varit tennisbana. Parkeringsytan som finns intill har sedan tidigare varit grusad. Det finns en grusad bilväg till både herrgården och padelbanorna från landsvägen. Den föreslagna byggnaden föreslås placeras intill padelbanorna.

Platsen där byggnaden ska placeras är redan ianspråktagen genom den tidigare tennisbanan. Byggnaden bedöms inte heller undanhålla allmänheten från platsen då padelbanorna som nu är på samma plats som den tidigare tennisbanan är även till för allmänheten. Byggnaden bedöms inte heller påverka växt- och djurlivet väsentligt då ytan sedan tidigare varit grusad.

Bygg- och miljöförvaltningen bedömer att strandskyddslagstiftningens båda huvudsyften uppfylls och att särskilda skäl föreligger för att bevilja dispens. Dispens från strandskyddet kan därmed tillstyrkas med stöd av 7 kap. 18b § miljöbalken.

Länsstyrelsen beslutade den 11 juli 2022 att inte överpröva nämndens beslut om att medge strandskyddsdispens (ärendebeteckning 526-35794-2022).

Naturskyddsföreningen i Sigtunabygden (naturskyddsföreningen) har överklagat beslutet. Naturskyddsföreningen har till stöd för sitt överklagande hänvisat till flygbilder från år 2019 och 2022 samt i huvudsak anfört följande.

Naturskyddsföreningen anser att dispens i efterhand för åverkan och byggnation inom strandskyddsområde inte kan bifallas. Befintlig byggnad bör flyttas och den grusade planen/vägen återställas till det utförande som framgår av flygbild från 2019. Allt för att säkerställa förutsättningarna för den biologiska mångfalden.

Motivering till beslutet

Länsstyrelsens kan inom ramen för prövningen av ett överklagat beslut endast ta ställning till de frågor som prövats av underinstansen i det överklagade beslutet. Länsstyrelsens prövning i nu aktuellt ärende är därför begränsad till nämndens beslut att bevilja strandskyddsdispens för komplementbyggnaden inklusive altan. Det innebär att frågan om återställande av den grusade planen/vägen faller utanför länsstyrelsen prövning.

Fastigheten är belägen inom strandskyddat område. Den fråga som länsstyrelsen har att ta ställning till är om nämnden har haft fog för sitt beslut att medge strandskyddsdispens för komplementbyggnaden med tillhörande altan.

Den möjligheten som finns att i det enskilda fallet få ett undantag från förbudet, en s.k. strandskyddsdispens, är om det föreligger något av de särskilda skäl som anges i 7 kap. 18 c och 18 d §§ miljöbalken. Endast vad som anges i dess bestämmelser kan utgöra särskilda skäl. Det innebär att andra omständigheter, som att området saknar särskilda värden för strandskyddets syften, att endast en liten del av strandskyddsområdet tas i anspråk eller att området sällan eller aldrig utnyttjas av besökare, i sig inte kan göra att en strandskyddsdispens beviljas (se prop. 2008/09:119, sid. 53 och 104).

Enligt förarbetena ska möjligheten att ge dispens från strandskyddet tillämpas med stor restriktivitet. Strandskyddet har till syfte att långsiktigt trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden och att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet. Strandskyddet är ett allmänt intresse som är så starkt att utgångspunkten är att strandskyddet i normalfallet har företräde framför andra allmänna eller enskilda intressen (prop. 2008/09:119, s. 53 och 54).

Fastigheten är belägen inom ett område som är av riksintresse för sina natur- och kulturvärden enligt 4 kap. 1 och 2 §§ miljöbalken. Om ett strandskyddsområde är av särskild betydelse för naturvärden eller friluftslivet bör normalt dispens inte ges (prop. 1997/98:45, Del 2, s. 89).

Som särskilda skäl för dispens från strandskyddet får man enligt 7 kap. 18 c § punkten 1 beakta om det område som dispensen avser redan har tagits i anspråk på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften.

Av bestämmelsens förarbeten framgår att ianspråktagen mark oftast utgörs av en etablerad tomtplats runt ett bostadshus samt att för att ett område ska kunna räknas som ianspråktagen så krävs även att ianspråktagandet har skett lagligt (se prop. 2008/09:119 sid. 105 jmf med prop. 1997/98:45, del 2, sid. 89). Exempelvis kan en komplementbyggnad i nära anslutning till en huvudbyggnad utgöra skäl för dispens i enlighet med det särskilda skälet i punkten 1 (prop. 2008/09:119 s. 105 och prop. 1997/98:45 s. 89). Detta förutsätter dock att den nya byggnaden inte medför att det sedan tidigare ianspråktagna området utvidgas annat än obetydligt. Vid bedömningen av i vilken mån hemfridszonen utvidgas av en ny byggnad ska beaktas vilken faktisk avhållande effekt på allmänhetens tillträde till strandskyddsområdet som den nya byggnaden har med hänsyn till byggnadens karaktär och storlek samt förhållandena i omgivningen (jfr MÖD 2009:35).

Komplementbyggnaden utgörs av ett omklädningsrum och ska placeras i anslutning till padelbanorna på en grusad yta, se bild ovan. Byggnaden med altan kommer inte att uppföras inom huvudbyggnadens hemfridszon. När det gäller padelbanorna så ianspråktar de endast ytan de upptar på marken. Det framgår i ärendet att banorna kan nyttjas av allmänheten varför de inte kan sägas ha någon avhållande effekt. En placering av byggnaden i anslutning till padelbanorna kommer innebära en ökning av det ianspråktaga området. Länsstyrelsen finner dock att denna ökning endast är marginell. En komplementbyggnad eller altan ger inte heller upphov till någon hemfridszon utan ianspråktar endast ytan de upptar på marken. Med hänsyn till byggnadens placering i anslutning till padelbanorna bedömer länsstyrelsen att den inte heller kommer ha någon väsentlig påverkan på växt- och djurlivet.

Länsstyrelsen bedömer därför att det finns särskilda skäl att bevilja dispens för byggnaden inklusive altan med anledning av att det område som dispensen avser redan har tagits i anspråk på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften. Naturskyddsföreningens överklagande ska därmed avslås.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Det anges i 7 kap. 15 § miljöbalken (1998:808) att inom ett strandskyddsområde får inte

1. nya byggnader uppföras,
2. byggnader eller byggnaders användning ändras eller andra anläggningar eller anordningar utföras, om det hindrar eller avhåller allmänheten från att beträda ett område där den annars skulle ha fått färdas fritt,
3. grävningsarbeten eller andra förberedelsearbeten utföras för byggnader, anläggningar eller anordningar som avses i 1 och 2, eller
4. åtgärder vidtas som väsentligt förändrar livsvillkoren för djur- eller växtarter.

Kommunen får enligt 7 kap. 18 b § miljöbalken i det enskilda fallet ge dispens från förbuden i 15 §, om det finns särskilda skäl.

Enligt 7 kap. 18 c § miljöbalken får som särskilda skäl vid prövningen av en fråga om strandskydds får endast beaktas om det område som dispensen avser

1. redan har tagits i anspråk på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften,
2. genom en väg, järnväg, bebyggelse, verksamhet eller annan exploatering är väl avskilt från området närmast strandlinjen, 3. behövs för en anläggning som för sin funktion måste ligga vid vattnet och behovet inte kan tillgodoses utanför området,
4. behövs för att utvidga en pågående verksamhet och utvidgningen inte kan genomföras utanför området,
5. behöver tas i anspråk för att tillgodose ett angeläget allmänt intresse som inte kan tillgodoses utanför området, eller
6. behöver tas i anspråk för att tillgodose ett annat mycket angeläget intresse.

Det anges i 7 kap. 25 § miljöbalken att vid prövning av frågor om skydd av områden enligt detta kapitel ska hänsyn tas även till enskilda intressen. En inskränkning i enskilds rätt att använda mark eller vatten som grundas på skyddsbestämmelse i kapitlet får därför inte gå längre än som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Det följer av 7 kap. 26 § miljöbalken att en strandskyddsdispens endast får ges om det är förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte.

I 7 kap. 18f § miljöbalken anges att det i ett dispensbeslut ska anges i vilken utsträckning mark får tas i anspråk som tomt eller annars användas för det avsedda ändamålet.

Du kan överklaga beslutet

Se bilaga med överklagandehänvisning.

Beslutande

Beslutet har fattats av jurist Linda Bellucci Feijen.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kopia till

Bygg- och miljönämnden i Sigtuna kommun,
byggochmiljonamnden@sigtuna.se

Peter Norman, pg@teamnorman.se

Bilagor

1. Överklagandehänvisning mark- och miljödomstolen

Du kan överklaga beslutet hos mark- och miljödomstolen

Om du inte är nöjd med Länsstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos mark- och miljödomstolen.

Hur överklagar jag beslutet?

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska du lämna eller skicka din skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Stockholm antingen via e-post; stockholm@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Stockholm, Box 22067, 104 22 Stockholm.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag du fick del av beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det mark- och miljödomstolen som beslutar om tiden kan förlängas.

Ditt överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som du överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur du vill att beslutet ska ändras.
- Varför du anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Om du har handlingar som du anser stödjer din överklagan så bör du bifoga kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om du behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om du anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt dig ska ombudet underteckna skrivelsen samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer. Ombudet bör också bifoga en fullmakt.

Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta Länsstyrelsen via e-post, stockholm@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-223 10 00. Ange diarienummer 38756-2022.